

Antifón Sofista

Testimonia DK 87 A

A 1 = Suidás, Lexicon s.v. Ἄντιφῶν

Ἄντιφῶν Ἀθηναῖος τερατοσκόπος καὶ ἐποποιὸς καὶ σοφιστής· ἐκαλεῖτο δὲ Λογομάγειρος.

Ἄντιφῶν Ἀθηναῖος ὄνειροκρίτης· Περί κρίσεως ὀνείρων (B 78-81) ἔγραψεν.

A 2 /1 = Hermogenés, de id. II, 399, 18 R. = *Peri ideón logón* II, 11, 107 Rabe

περὶ δὲ Ἄντιφῶντος λέγοντας ἀνάγκη προειπεῖν, ὅτι καθάπερ ἄλλοι τέ φασιν οὐκ ὀλίγοι καὶ Δίδυμος ὁ γραμματικός, πρὸς δὲ καὶ ἀπὸ ἱστορίας φαίνεται, πλείους μὲν γεγονόσιν Ἄντιφῶντες, δύο δὲ οἱ σοφιστεύσαντες, ὧν καὶ λόγον ἀνάγκη ποιήσασθαι. ὧν εἷς μὲν ἐστὶν ὁ ῥήτωρ, οὐπερ οἱ φονικοί φέρονται λόγοι καὶ <οἱ> δημηγορικοί καὶ ὅσοι τούτοις ὅμοιοι, ἕτερος δὲ ὁ καὶ τερατοσκόπος καὶ ὄνειροκρίτης λεγόμενος γενέσθαι, οὐπερ οἱ τε Περί τῆς ἀληθείας (B 1-44) εἶναι λέγονται λόγοι καὶ ὁ Περί ὁμονοίας (B 44a-71) (καὶ οἱ δημηγορικοί) καὶ ὁ Πολιτικός (B 72-77). ἐγὼ δὲ ἔνεκα μὲν τοῦ διαφόρου τῶν ἐν τοῖς λόγοις τούτοις ἰδεῶν πείθομαι δύο τοὺς Ἄντιφῶντος γενέσθαι (πολὺ γὰρ ὡς ὄντως τὸ παραλλάττον τῶν ἐπιγραφομένων τῆς Ἀληθείας λόγων πρὸς τοὺς λοιπούς), ἔνεκα δὲ τοῦ καὶ παρὰ Πλάτωνι (*Menex.* 236a) καὶ παρ' ἄλλοις ἱστορουμένου πάλιν οὐ πείθομαι. Θουκυδίδην γὰρ Ἄντιφῶντος εἶναι τοῦ Ῥαμνουσίου μαθητὴν ἀκούω πολλῶν λεγόντων, καὶ τὸν μὲν Ῥαμνούσιον εἰδὼς ἐκείνον, οὐπερ εἰσὶν οἱ φονικοί, τὸν Θουκυδίδην δὲ πολλῶι κεχωρισμένον καὶ κεκοινωνηκότα τῶι εἶδει τῶν τῆς Ἀληθείας λόγων, πάλιν οὐ πείθομαι. οὐ μὴν ἀλλ' εἴτε εἷς ὁ Ἄντιφῶν ἐγένετο, δύο λόγων εἶδεσι τοσοῦτον ἀλλήλων διεστηκότων χρησάμενος, εἴτε καὶ δύο, χωρὶς ἑκάτερος ὁ μὲν τοῦτο, ὁ δὲ ἐκείνο μετελθὼν, ἀνάγκη χωρὶς περὶ ἑκατέρου διελθεῖν· πλείστον γὰρ ὡς ἔφαμεν τὸ μεταξύ. ... περὶ τοῦ Ῥαμνουσίου Ἄντιφῶντος.

A 2 /2 = Hermogenés, de id. II, 399, 18 R. p. 401, 12 = *Peri ideón logón* 2, 11, 146 Rabe
 'Ο δ' ἕτερος Ἀντιφῶν, οὐπερ οἱ τῆς Ἀληθείας εἰσὶ λεγόμενοι λόγοι, πολιτικὸς
 μὲν ἥκιστα ἐστὶ, σεμνὸς δὲ καὶ ὑπέρογκος τοῖς τε ἄλλοις καὶ τῷ δι' ἀποφάνσεων
 περαίνειν τὸ πᾶν, ὃ δὴ τοῦ ἀξιωματικοῦ τε λόγου ἐστὶ καὶ πρὸς μέγεθος ὀρῶντος,
 ὑψηλὸς δὲ τῇ λέξει καὶ τραχύς, ὥστε καὶ μὴ πόρρω σκληρότητος εἶναι. καὶ
 περιβάλλει δὲ χωρὶς εὐκρινείας, διὸ καὶ συγχεῖ τὸν λόγον καὶ ἔστιν ἀσαφῆς τὰ
 πολλά. καὶ ἐπιμελῆς δὲ κατὰ τὴν συνθήκην καὶ ταῖς παρισώσεσι χαίρων. οὐ μὴν
 ἤθους γέ τι οὐδ' ἀληθινοῦ τύπου μέτεστι τῷ ἀνδρὶ, φαίην δ' ἂν ὡς οὐδὲ
 δεινότητος πλὴν τῆς φαινομένης μὲν, οὐ μὴν οὔσης γε ὡς ἀληθῶς. ἐγγὺς δὲ τῆς
 ιδέας ἐστὶ ταύτης καὶ ὁ Κριτίας· διὸ καὶ μετὰ τοῦτον εὐθύς περὶ Κριτίου λέξομεν.

A 3 = Xenofón, Memorabilia I, 6, 1-15

ἄξιον δ' αὐτοῦ καὶ ἅ πρὸς Ἀντιφῶντα τὸν σοφιστὴν διελέχθη μὴ παραλιπεῖν. ὁ
 γὰρ Ἀντιφῶν ποτε βουλόμενος τοὺς συνουσιαστὰς αὐτοῦ παρελέσθαι
 προσελθὼν τῷ Σωκράτει παρόντων αὐτῶν ἔλεξε τάδε· (2) ὦ Σώκρατες, ἐγὼ μὲν
 ὤμην τοὺς φιλοσοφούντας εὐδαιμονεστέρους χρῆναι γίνεσθαι· σὺ δέ μοι δοκεῖς
 τάναντία τῆς φιλοσοφίας ἀπολελαυκέσαι. ζῆς γοῦν οὕτως ὡς οὐδ' ἂν εἷς δοῦλος
 ὑπὸ δεσπότηι διαιτώμενος μείνειε· σιτία τε σιτῆι καὶ ποτὰ πίνεις τὰ φαυλότατα,
 καὶ ἱμάτιον ἠμφίεσαι οὐ μόνον φαῦλον, ἀλλὰ τὸ αὐτὸ θέρους τε καὶ χειμῶνος,
 ἀνυπόδητός τε καὶ ἀχίτων διατελεῖς. (3) καὶ μὴν χρήματά γε οὐ λαμβάνεις, ἅ καὶ
 κτωμένους εὐφραίνει καὶ κεκτημένους ἐλευθεριώτερόν τε καὶ ἥδιον ποιεῖ ζῆν. εἰ
 οὖν ὥσπερ καὶ τῶν ἄλλων ἔργων οἱ διδάσκαλοι τοὺς μαθητὰς μιμητὰς ἑαυτῶν
 ἀποδεικνύουσιν, οὕτω καὶ σὺ τοὺς συνόντας διαθήσεις, νόμιζε κακοδαιμονίας
 διδάσκαλος εἶναι. καὶ ὁ Σωκράτης πρὸς ταῦτα εἶπε· (4) Δοκεῖς μοι, ὦ Ἀντιφῶν,
 ὑπειληφέναι με οὕτως ἀνιαρῶς ζῆν, ὥστε πέπεισμαι σὲ μᾶλλον ἀποθανεῖν ἂν
 ἐλέσθαι ἢ ζῆν ὥσπερ ἐγώ. ἴθι οὖν ἐπισκεψώμεθα τί χαλεπὸν ἦισθαι τοῦμοῦ
 βίου. (5) πότερον ὅτι τοῖς μὲν λαμβάνουσιν ἀργύριον ἀναγκαῖόν ἐστιν
 ἀπεργάζεσθαι τοῦτο ἐφ' ᾧ ἂν μισθὸν λάβωσιν, ἐμοὶ δὲ μὴ λαμβάνοντι οὐκ

ανάγκη διαλέγεσθαι ὧν ἂν μὴ βούλωμαι; ἢ τὴν δίαιτάν μου φαυλίζεις ὡς ἦττον μὲν ὑγιεινὰ ἐσθίοντος ἐμοῦ ἢ σοῦ, ἦττον δὲ ἰσχὺν παρέχοντα; ... (10) ἔοικας, ὦ Ἄντιφῶν, τὴν εὐδαιμονίαν οἰομένω τρυφήν καὶ πολυτέλειαν εἶναι· ἐγὼ δὲ νομίζω τὸ μὲν μηδενὸς δεῖσθαι θεῖον εἶναι τὸ δ' ὡς ἐλαχίστων ἐγγυτάτω τοῦ θεοῦ, καὶ τὸ μὲν θεῖον κράτιστον, τὸ δ' ἐγγυτάτω τοῦ θεοῦ ἐγγυτάτω τοῦ κρατίστου.

(11) πάλιν δέ ποτε ὁ Ἄντιφῶν διαλεγόμενος τῷ Σωκράτει εἶπεν· ὦ Σώκρατες, ἐγὼ τοί σε δίκαιον μὲν νομίζω, σοφὸν δὲ οὐδ' ὅπως οἶμαι· δοκεῖς δέ μοι καὶ αὐτὸς τοῦτο γινώσκειν· οὐδένα γοῦν τῆς συνουσίας ἀργύριον πράττει. καίτοι τό γε ἰμάτιον ἢ τὴν οἰκίαν ἢ ἄλλο τι ὧν κέκτησαι νομίζων ἀργυρίου ἄξιον εἶναι οὐδενὶ ἂν μὴ ὅτι προῖκα δοίης, ἀλλ' οὐδ' ἔλαττον τῆς ἀξίας λαβών. (12) δῆλον δὲ ὅτι εἰ καὶ τὴν συνουσίαν ὧν τινὸς ἀξίαν εἶναι, καὶ ταύτης ἂν οὐκ ἔλαττον τῆς ἀξίας ἀργύριον ἐπράττου. δίκαιος μὲν οὖν ἂν εἴης, ὅτι οὐκ ἐξαπατᾷς ἐπὶ πλεονεξίαι, σοφὸς δὲ οὐκ ἂν, μηδενὸς γε ἄξια ἐπιστάμενος. (13) ὁ δὲ Σωκράτης πρὸς ταῦτα εἶπεν· ὦ Ἄντιφῶν, παρ' ἡμῖν νομίζεται τὴν ὥραν καὶ τὴν σοφίαν ὁμοίως μὲν καλόν, ὁμοίως δὲ αἰσχρὸν διατίθεσθαι εἶναι. τὴν τε γὰρ ὥραν ἔαν μὲν τις ἀργυρίου πωλῆι τῷ βουλομένω, πόρνον αὐτὸν ἀποκαλοῦσιν, ἔαν δέ τις, ὃν ἂν γνῶι καλόν τε καὶ ἀγαθὸν ἐραστὴν ὄντα, τοῦτον φίλον ἑαυτῷ ποιῆται, σῶφρονα νομίζομεν· καὶ τὴν σοφίαν ὡσαύτως τοὺς μὲν ἀργυρίου τῷ βουλομένω πωλοῦντας σοφιστὰς ὥσπερ πόρνους ἀποκαλοῦσιν, ὅστις δέ, ὃν ἂν γνῶι εὐφυᾶ ὄντα, διδάσκων, ὃ τι ἂν ἔχη ἀγαθόν, φίλον ποιεῖται, τοῦτον νομίζομεν, ἃ τῷ καλῷ καὶ ἀγαθῷ πολίτηι προσήκει, ταῦτα ποιεῖν. (14) ἐγὼ δ' οὖν καὶ αὐτός, ὦ Ἄντιφῶν, ὥσπερ ἄλλος τις ἢ ἵππῳ ἀγαθῷ ἢ κυνὶ ἢ ὄρνιθι ἠδέεται, οὕτω καὶ ἔτι μᾶλλον ἠδομαι φίλοις ἀγαθοῖς, καὶ ἔαν τι ἔχω ἀγαθόν, διδάσκω, καὶ ἄλλοις συνίστημι παρ' ὧν ἂν ἠγῶμαι ὠφελήσεσθαι τι αὐτοὺς εἰς ἀρετὴν· καὶ τοὺς θησαυροὺς τῶν πάλαι σοφῶν ἀνδρῶν, οὓς ἐκεῖνοι κατέλιπον ἐν βιβλίῳ γράψαντες, ἀνελίττων κοινῇ σὺν τοῖς φίλοις διέρχομαι. καὶ ἂν τι ὀρῶμεν ἀγαθόν, ἐκλεγόμεθα καὶ μέγα νομίζομεν κέρδος, ἔαν ἀλλήλοις φίλοι γινώμεθα. ἐμοὶ μὲν δὴ ταῦτα ἀκούοντι ἐδόκει αὐτός τε μακάριος εἶναι καὶ τοὺς ἀκούοντας

ἐπὶ καλοκάγαθίαν ἄγειν. (15) καὶ πάλιν ποτὲ τοῦ Ἐπιφάντου ἐρομένου αὐτόν, πῶς ἄλλους μὲν ἡγοῖτο πολιτικούς ποιεῖν, αὐτὸς δ' οὐ πράττει τὰ πολιτικά, εἶπερ ἐπίσταιτο. Ποτέρως δ' ἂν, ἔφη, ὦ Ἐπιφάν, μᾶλλον τὰ πολιτικά πράττοιμι, εἰ μόνος αὐτὰ πράττοιμι ἢ εἰ ἐπιμελοίμην τοῦ ὡς πλείστους ἰκανοὺς εἶναι πράττειν αὐτά;

A 4 = Athénaios, Deipnosophistae XV, 673e-f (XV, 15 Kaibel)

ἐκδόντος γὰρ τούτου (Peripatet. Adrastus) πέντε μὲν βιβλία Περὶ τῶν παρὰ Θεοφράστῳ ἐν τοῖς Περὶ ἠθῶν καθ' ἱστορίαν καὶ λέξιν ζητούμενων, ἕκτον δὲ περὶ τῶν ἐν τοῖς Ἠθικοῖς Νικομαχείοις Ἀριστοτέλους, ἐννοίας ἀμφιλαφεῖς παραθεμένου περὶ τοῦ παρὰ Ἐπιφάντι τῷ τραγωιδιοποιῶνι (Nauck FGT p. 792) Πληξίππου καὶ πλεῖστα ὅσα καὶ περὶ αὐτοῦ τοῦ Ἐπιφάντου εἰπόντος, σφετερισάμενος (Ἡφαιστίων) καὶ ταῦτα ἐπέγραψεν τι βιβλίον Περὶ τοῦ παρὰ Ξενοφάντι ἐν τοῖς Ἀπομνημονεύμασι Ἐπιφάντου, οὐδὲν ἴδιον προσεξευρών.

A 5 = Diogenés Laertios, Vitae philosophorum II, 46

τούτῳ (Σωκράτης) τις, καθὰ φησιν Ἀριστοτέλης ἐν τρίτῳ Περὶ ποιητικῆς (fr. 75 Rose), ἐφιλονίκησεν Ἀντίλοχος Λήμιος καὶ Ἐπιφάν ὁ τερατοσκόπος.

A 6/1 = Pseudo-Plútarchos, Vit. X orat. 1; p. 833c

λέγεται δὲ τραγωιδίας συνθεῖναι ἰδία καὶ σὺν Διονυσίῳ τῷ τυράννῳ· ἔτι δ' ὢν πρὸς τῇ ποιήσει τέχνην ἀλυπίας συνεστήσατο, ὥσπερ τοῖς νοσοῦσιν ἢ παρὰ τῶν ἰατρῶν θεραπεία ὑπάρχει ἐν Κορίνθῳ τε κατεσκευασμένος οἰκημᾶ τι παρὰ τὴν ἀγορὰν προέγραψεν, ὅτι δύναται τοὺς λυπομένους διὰ λόγων θεραπεύειν, καὶ πυνθανόμενος τὰς αἰτίας παρεμυθεῖτο τοὺς κάμνοντας. νομίζων δὲ τὴν τέχνην ἐλάττω ἢ καθ' αὐτόν εἶναι ἐπὶ ῥητορικὴν ἀπετράπη. εἰσὶ δ' οἱ καὶ τὸ Γλαύκου τοῦ Ἰρηγίνου Περὶ ποιητῶν βιβλίον (FHG II, 23) εἰς Ἐπιφάντα ἀναφέρουσι.

A 6/2 = Filostratos, Vitae sophistarum I, 15, 2

πιθανώτατος δὲ ὁ Ἄντιφῶν γενόμενος καὶ προσρηθεὶς Νέστωρ ἐπὶ τῷ περὶ παντὸς εἰπῶν ἂν πεῖσαι νηπενθεῖς ἀκροάσεις ἐπήγγειλεν, ὡς οὐδὲν οὕτω δεινὸν ἐρούντων ἄχος, ὃ μὴ ἐξελεῖν τῆς γνώμης.

A 7 = Lúkianos, Verrae historiae II, 33 Macleod

(Ὀνείρων νῆσος) καὶ πλησίον ναοὶ δύο Ἄπάτης καὶ Ἀληθείας· ἔνθα καὶ τὸ ἄδυτόν ἐστιν αὐτοῖς καὶ τὸ μαντεῖον, οὗ προειστήκει προφητεύων Ἄντιφῶν ὁ τῶν ὄνείρων ὑποκριτῆς ταύτης παρὰ τοῦ Ὑπνου λαχῶν τῆς τιμῆς.

A 8 = Kléméns Alex., Stromata VII, 24,4

χαρίεν τὸ τοῦ Ἄντιφῶντος· οἰωνισαμένου τινός, ὅτι κατέφαγεν ὕς τὰ δελφάκια, θεασάμενος αὐτὴν ὑπὸ λιμοῦ διὰ μικροψυχίαν τοῦ τρέφοντος κατισχναμένην·

ἄχαιρε, εἶπεν, ἐπὶ τῷ σημείῳ, ὅτι οὕτω πεινῶσα τὰ σὰ οὐκ ἔφαγεν τέκνα.'

A 9 = Gnomolog. Vindob. 50; p. 14 Wachsm.

Ἄντιφῶν ἐρωτηθεὶς, τί ἐστι μαντική, εἶπεν·

ἄνθρώπου φρονίμου εἰκασμός.'

λέγεται δὲ τραγωιδίας συνθεῖναι καὶ ἰδία καὶ σὺν Διονυσίῳ τῷ τυράννῳ.